

NOWA GAZETA ŁÓDZKA

Wychodzi codziennie po południu, oprócz niedziel i świąt uroczystych.

W soboty z dodatkami ilustrowanymi dla prenumeratorów.

Exemplarz pojedynczy 3 kop.

Na stacjach kolejowych 5 kop.

Prenumerata w Łodzi wynosi:

Rocznie 6 rb., półrocznie 3 rb., kwartałowe 1 rb 50 kop., miesięcznie 50 kop.
Za odosłanie do domu 10 kop. miesięcznie.
Zagranicą miesięcznie rb. 1.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów w sprawach redakcyjnych od 9 do 1 w redakcji — Widzewska 106a. i od 7 do 8 w administracji ulica Przejazd 1.

Redakcja ulica Widzewska nr. 106a (Telefonu Nr. 20-22). Administracja — Przejazd nr. 1 (Telefon 20-30). Nr. skrzynki pocztowej 570.
Rękopisów drobnych redakcja nie zwraca.

W niedziele i święta Administracja otwarta od godz. 11 rano do 1 po południu.

Ogłoszenia: Nadesłane na 1 stronie 50 kop. z wiersz lub jego miejsce, wśród tekstów 60 kop., reklamy po tekście 15 kop., nekrologia 15 kop., Ogłoszenia zwykłe 10 kop. Zamiejscowe po 12 kop. za wiersz nonparelowy. Ogłoszenia małe 1 i pół kop. za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej 10 wyrazów.

Kantor własny: Warszawa, Marszałkowska 81a m. 16. Tel. 198-65. Filje: Zgierz, Aleksander Lact, kiosk kolportażyjny.

TEATR MINIATURE

Cegielniana 84, Tel. 35-23. (dawniej Urania).

Dziś, jutro i sobota
Występy gościnne: **Marji Marjewskiej**

z Teatru Nowości w Warszawie.
Program zupełnie nowy. Ceny zwykłe. W razie deszczu przedstawienia w sali. Początek o 8 i 10 wiecz.

Inkasent

potrzebny zaraz. Zgłaszać się codziennie od 12 do 1-ej, Ul. Przejazd 1. Administracja Gazety.

Ogród Koncertowy przy HOTELU MANTEUFLEA. Codziennie KONCERTY

orkiestry symfonicznej warszawskiej pod dyr. p. Bronisława SZULCZA, prof. Warsz. Tow. Muz. 1421

Władysław Kęsicki

Adwokat.

b, długoletni urzędnik Piotrkowskiego Sądu Okręgowego otworzył kancelarię przy ulicy Konstantynowskiej Nr. 10. Przyjmuje od 9 do 10 rano i od 5 do 8 p. p.

Dr. med. J. LEJBOWICZ

Dzielnia 34.

Asystent profesora Kłstnera w Wrocławiu. Osiał w Łodzi jako specjalista **chorób kobiecych, akuszerji i kobiecych narządów moczowych.** Przyjmuje od 8 i pół—10 r. i od 4—6. 444—11

Dr. B. Rejt, Średnia 5, telefon 33-73

Specjalista chorób: skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska.
Leczenie syfilisu salvarsanem Erlch-Hata „606” (wśród-tylnie). Leczenie elektrycznością, elektroizja (usuwanie szpecących włosów) oświetlenie kanału (uretroskopia). Przyjmuje od 9 i pół do 12 i pół i od 5—8. W niedziele i święta od 10—2 poł. Dla pań oddzielna poczekalnia. 320

Bez sądu przysięgłych.

(m). Proces Bispinga, jak i inne sensacyjne sprawy, które ostatnimi czasy rozegrały się w kraju naszym, z nadzwyczajną wyrazistością podkreślają jedną z wad naszej organizacji sądowej, a mianowicie — brak sądu przysięgłych. Rzecz prosta, że owa zamiana sumienia społecznego przez kompetencję sędziów koronnych niejednokrotnie odczuwać się daje w jakiegokolwiek ze spraw, lecz wielkie i złożone bardzo procesy zdają się wyolbrzymiać tę wadę, niby na potężnym, powiększającym ekranie. Sędziowie przysięgli bowiem są to ludzie, którym najłatwiej jest zorientować się i potapać w jakimś zawiłym splocie pozorów, poszlak, faktów i motywów, ujawniających się podczas rozpraw, oraz ludzie, którym najłatwiej jest — co jest niemiernie ważne — nadać decyzji swej wysoki autorytet moralny. Niechaj na sędziach koronnych nie ciąży najłżejszy nawet cień wątpliwości o ich zupełnej bezstronności, jednakże wyrok ich nigdy nie będzie posiadać tego znaczenia głosu sumienia społecznego, które wszę-

dzie uczyniło sąd przysięgłych najlepszą formą instytucji karającej. Pięćdziesiąt lat temu sąd przysięgłych został wprowadzony w Cesarstwie i, na blizkim jubileuszu ustaw sądowych, będzie on prawdopodobnie uznany za jedyną może instytucję, która ani na chwilę nie wyzbyła się bezstronności i powagi swojej i przez czas cały godnie stała na piedestale bezwzględnej uczciwości i sprawiedliwości.

Lecz pół wieku zbyt mało było widocznie, by działanie sądu przysięgłych rozszerzyć i na kresy.

O ile zaś idzie o Królestwo, to już w roku 1876 poruszoną była kwestja zaprowadzenia tej formy sądownictwa, następnie rozpatrywana w r. 1904, wreszcie zaś w roku 1905 w Ukazie Najwyższym z dnia 19-go czerwca, w którym była mowa o przejrzeniu przepisów sądowych, obowiązujących w Królestwie, w celu ujednostajnienia ich z sądowym systemem całego państwa. Lecz, niestety, wszystkie te próby pozostały bez wszelkiego skutku. Edzi jesteśmy również dalecy od reform tych, jak przed pierwszemi ich zapowiedziami.

W tych dniach mieliśmy na to dość przekonujący dowód. Minister sprawiedliwości, oraz śladem

jego, rada ministrów, odrzucili projekt prawodawczy opozycji dumskiej o wprowadzeniu sądu przysięgłych w kraju nadbałtyckim. Motywy, którymi kierował się pan Szczegółowitow, są powtórzeniem dowodów, którymi niejednokrotnie już się posługiwano, jako argumentami przeciwko sądom przysięgłych w Królestwie, na Kaukazie i w innych kresach. Jeden z głównych motywów — to niedostateczne władanie językiem rosyjskim przez ludność miejscową i niezbędność posługiwania się tłumaczami, co wywołałoby niewygody i przewlekłoby rozstrzyganie spraw. Ale czyż sąd koronny usuwa konieczność powoływania do pomocy tłumaczy i czyż na procesie Bispinga właśnie nie trzeba było korzystać z ich usług i to w stopniu bardzo znacznym? Różnica polegałaby tylko na tem, że obecnie tłumacze odgrywają nierzadko rolę ważną, a często i bardzo smutną dla sędziów koronnych, nie rozumiejących języków krajowych, zaś sędziowie przysięgli, znając te języki, mogliby sami bez, niepotrzebnego i przekraczającego sens zeznań, pośrednictwa tłumaczy, poznawać z zeznań świadków istotę sprawy.

Drugi argument pana Szczegółowitowa, to niepokój o zwiększenie niechęci różnych narodowości w kraju nadbałtyckim, które mogłyby przenieść swe ekonomiczne i kulturalne walki do dzieła wymierzania sprawiedliwości. Lecz niepokój ten obalają doświadczenia wszystkich sądów przysięgłych na świecie, zaś przed kilku dniami dopiero sędziowie przysięgli we Lwowie w procesie Bendasiuka dali świetny i chwalebny przykład zupełnej bezstronności, wznosząc się, w poczuciu swego obowiązku społecznego, ponad gęste wyziewy trującej atmosfery nacjonalistycznych waśni. I bodajże niema bardziej radykalnego środka na osłabienie niechęci narodowej, nad wyższe formy życia politycznego i kulturalnego, zaś w szczególności — w sferze sądownictwa, gdzie sąd przysięgłych, sąd sumienia społecznego zjawia się najdoskonalszą jego formą.

Po zjeździe w Konstancy.

Omawiając treść mów, zamienionych pomiędzy Najjaśniejszym Panem, a królem rumuńskim, prasa berlińska nie wierzy w możliwość porozumienia rosyjsko-rumuńskiego. „Berliner Tageblatt” twierdzi, że Rosjanie znowu usiłują urwać nowy kasek, lecz Rumunja nie straciła jeszcze zdol-

ności jasnego myślenia, dlatego też, jak to położenie rozwinię się w przyszłości, będzie zależało od innych żywiołów zainteresowanych. „Deutsche Tages-Zeitung” o cenia jedynie, jako nowe ogniwo w łańcuchu wypadków, których znaczenia nie należy przeceniać, ani lekceważyć.

„Taegliche Rundschau” uważa za zasługujący na uwagę niezwykle uprzedzający i pełen wdzięczności szacunek, oraz oddania się ton mowy króla rumuńskiego, aczkolwiek w obu toastach nie było mowy o wzajemnym, ściślejszym porozumieniu, jednakże czynią one wrażenie, że Rumunja uznaje się za wolną w sprawie zapewniania swej przyjaźni i pomocy, komu się jej podoba. „Germania” zaznacza, że polityka rosyjska, oddawna dąży do połączenia wszystkich państw prawosławnych.

Toasty Najjaśniejszego Pana i króla rumuńskiego przekroczyły granicę stosunków życzliwych i neutralnych, lecz czy to dno na to odpowiedzieć.

Prasa wiedeńska rozmaicie traktuje mowy Najjaśniejszego Pana i króla Karola. „Neue Freie Presse” podkreśla, że król Karol stara się o zachowanie niepodległości politycznej, dlatego też przymierze Rosji z Rumunją nie może być wynikiem spotkania w Konstancy. „Zeit” pisze, że mowy w Konstancy zwracają uwagę nie tylko swą niezwykłą przyjaźnią, lecz tem, że obie zgadzają się w jednym punkcie politycznym: równowagi zapewnijacej pokój na Bałkanach. Jawnego przymierza Rumunji z Rosją w Konstancy nie zawarto, lecz to nie było celem odwiedzin Rumunji przez Najjaśniejszego Pana.

Spotkanie w Konstancy, jako demonstracja na korzyść pokoju, zasługuje na aprobatę wszystkich jego przyjaciół. „Neues Wiener Journal” twierdzi, że, gdy historycy zestawiają wszystkie porażki polityczne Austro-Węgier, to będą musieli odznaczyć specjalnie dzień spotkania w Konstancy, jako dzień, w którym oddalenie się Rumunji od Austro-Węgier i przejście jej na stronę Rosji stało się faktem, udowodnionym wobec całego świata.

Przyspieszenie procedury cywilnej.

Obie Izby prawodawcze uchwały i przedstawiły do sankcji Monarszej ustawę o zmianach, mających na celu przyspieszenie procedury cywilnej. Zmiany te polegają przede wszystkim na tem, że zniesiona zostaje różnica pomiędzy ogólnym trybem postępowania cywilnego w sądach okręgowych, a trybem skróconym.

Podług trybu ogólnego wymaganem było od stron złożenia sądowi, przed posiedzeniem decydującym, czterech papierów: powództwa cywilnego, odpowiedzi, repliki i zaprzeczenia; natomiast podług trybu skróconego sąd wymaga złożenia tylko jednego papieru, objaśniającego sprawę. Chcąc zgmatwać sprawę, strony częstokroć zwlekały z przedstawieniem tych papierów i dowodów, żądając raz po raz odkładania sprawy.

Zeby zapobiedz takiej powolności, nowe prawo ustanawia jeden tylko tryb postępowania, mianowicie **przewodniczący sądu** po wniesieniu powództwa odrazu sam wyznacza termin pierwszego posiedzenia, a w pozwie zaznacza się, czy strona ma złożyć piśmie-

